

SOLIDARNOŚĆ

BIULETYN INFORMACYJNY NR 15 – 10.III.1981

Wszystkim Miłym Paniom
i uroczym Dziewczętom
z okazji Ich święta,
moc serdecznych życzeń
składają
Solidarni mężczyźni

Więźniowie sumienia

Międzyzakładowy Komitet Strajkowy w Gdańsku, czwarte miejsce na liście dwudziestu jeden postulatów poświęcił sprawie zniesienia represji za przekonania i konieczności uwolnienia więźniów politycznych.

Dzieje Polski Ludowej nie szczędziły nam licznych przykładów na to, że odmienny punkt widzenia, polemiczny ton w stosunku do głoszonych z wysokiej trybuny racji, ba, nierzadko nawet złośliwy dowcip, czy kabaretowy tekst, były wystarczającym powodem do zastosowania represji karnych.

Nie przywołujemy tu wspomnień pierwszych lat Polski Ludowej, okresu ostrej walki politycznej, przejmowania wyłącznej władzy w państwie przez PPR. Hasło tamtych lat: „kto nie z nami, ten przeciwko nam” najkrócej ujmuje istotę rzeczy. Potem przyszły lata stalinowskie. Wstrząs październikowy 1956 roku obnażył — czy do końca? — cały bezmiar nagromadzonego przez lata zła i nieprawości, wynaturzeń życia społecznego, kompromitacji władzy państwowej, upadku powagi aparatu sprawiedliwości.

Tamten wstrząs otworzył bramy więzień ludziom skazanym za własne poglądy — więźniom politycznym. Były wśród nich rzesze żołnierzy Armii Krajowej i innych organizacji wojskowych Polski Podziemnej, członkowie działających legalnie w latach czterdziestych partii politycznych (Polskiego Stronnictwa Ludowego, Stronnictwa Pracy), komuniści oskarżeni o tzw. „prawicowo-nacjonalistyczne” odchylenie, księża, którzy odmówili bicia w dzwon w dniu uchwalenia Konstytucji, zwykli ludzie, których przyłapano na wypowiedaniu własnych, krytycznych opinii...

„Polski Październik” który, w powszechnym odczuciu, miał się stać początkiem głębokich przemian, uzewnętrzniając, pulsującą pod rdzą lat stalinowskich, nadzieję, że wreszcie słowom takim jak: wolność, sprawiedliwość, demokracja, będzie można przywrócić ich prawdziwą barwę, z biegiem lat, przemieniał się we własną karykaturę.

Wielka sprawa wolności słowa, przekonań, sądów i stosunek do niej aparatu władzy, były tym problemem, którym można było mierzyć — pogłębiający się z roku na rok — proces odstępowania od zdobyczy Października, od haseł i obietnic, którym wtedy dały wiarę miliony.

Rzeczywistość lat sześćdziesiątych nie pozostawiła już w tym względzie żadnych złudzeń. Znowu — jak za czasów stalinowskich — system karny wprzęgnięto do walki z wolną myślą i wolnym słowem. Procesy tamtych lat: sędziwych pisarzy — Stanisława Cata-Mackiewicza, Melchiora Wańkowi-cza, młodych intelektualistów — Jacka Kuro-nia, Karola Modzelewskiego, grupy „taterników”. Wreszcie: marzec 1968. Wreszcie: grudzień 1970 — tragiczny kres epoki zapoczątkowanej październikowym przełomem.

ciąg dalszy na str. 3

Kazimiera Iłakowiczówna

Rozstrzelano moje serce

Chciałam o kulturze napisać
naprawdę inteligentnie
lecz zaczęły kule świstać
i szyby dygotać i pękać.
„Pochyliłam się” — jak każe przepis
nad dziejami dwunastolecia,
ale z pióra kleks czerwony zleciał
i kartki ktoś krwią pozlepił.

* * *

Rym się na gromadę zwłókt;
jest go dosyć... Tyle pokoleń...
lecz zbryzgano mózgiem bruk
i bruk się wzdyma powoli,
myśleć zaczął, choć ledwo się dźwiga
i do zapytań ośmiela —
— „Czemu zawsze rządzi inteligent
a do robotników się strzela?”

* * *

Niemy dotąd warknął koci łeb,
splunęła granitowa kostka,
„Znowuśmy się dali wziąć na lep,
położono nas — jak zawsze — mostem”.
A ja na tym moście jak kiep
do essayu oczy przystaniam,
Krew nie płynie już, już tylko skrzep.
Rozstrzelano moje serce w Poznaniu.

O kulturze... Próba wzniosłych syntez,
artystycznych intuicji zgranie...
Ja nie mogę... Ani kwarty, ni kwinty.
Rozstrzelano moje serce w Poznaniu:
ni gorące ono, ni zimne,
szkoda kul, szkoda leków na nie.
Moje serce — wszak to tylko rymy...
Rozstrzelano moje serce w Poznaniu.

* * *

KAZIMIERA IŁAKOWICZÓWNA, nestorka polskiej poezji, urodziła się w Wilnie w 1892, debiutowała w 1912 r. tomem wierszy „Ikarowe loty”. W krajobrazie poezji polskiej XX wieku, jej twórczość, nie dająca się zmieścić w którejkolwiek ramy, prądy i szkoły, zajmuje własne osobne miejsce. Na jej bogaty dorobek składa się przeszło czterdzieści tomów poezji, fraszek, esejów, wspomnień. Od roku 1926 poetka pełniła obowiązki osobistego sekretarza Marszałka Józefa Piłsudskiego („Wiersze o Marszałku Piłsudskim”, wspomnienia: „Ścieżka obok drogi”). Po wojnie zamieszkała w Poznaniu. Wiersz, który drukujemy, publikowany dotąd jedynie w prasie — powstał pod wpływem osobistego przeżycia pamiętnego, poznańskiego czerwca 1956 roku.

KRONIKA KRAJOWA

Jelenia Góra, 10.02. Podpisanie protokołu ustaleń przez Komitet Strajkowy i Komisję Rządową. Odwołanie strajku. W wyniku porozumienia m.in. przekazano na cele szpitalne dom wypoczynkowy KC PZPR „Granit” w Szklarskiej Porębie; zapewniono przyspieszenie budowy wojewódzkiego szpitala na 610 łóżek i oddanie do użytku w 1981 r. dwóch pawilonów na 130 łóżek.

Białystok, 10.02. Podpisanie protokołu ustaleń dokonanych w toku dwudniowych rozmów Prezydium MKZ z Wojewodą Białostockim. Tekst zamieszczamy obok. Odwołanie gotowości strajkowej w regionie.

Warszawa, 10.02. Sąd Najwyższy wobec nieratyfikowania przez PRL Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy nr 141 stwierdził, że w świetle obowiązującego prawa „Solidarność Wiejska”, nie może być uznana za związek zawodowy i przekazał sprawę na drogę postępowania administracyjnego. Rejestracji „Solidarności Wiejskiej” w charakterze stowarzyszenia może dokonać Urząd Miasta Stołecznego Warszawy. Ministerstwo Sprawiedliwości uznało jednak za stosowne zakomunikować, że „wszelkie działania na rzecz tworzenia NSZZ Rolników nie będą legalne”.

Przed gmachem Sądu kilka tysięcy chłopów, przybyłych z całej Polski, oczekiwało na rezultaty rozprawy. Delegacje z kryzysem, sztandarami i transparentami przybyły z kościoła Miłosierdzia Bożego na Woli, gdzie na intencje związku zawodowego rolników odprawiono Mszę Świętą. Oczekując na decyzję śpiewano pieśni religijne i odmawiano różaniec. Do zebranych przemawiał Lech Wałęsa, apelując o godne i spokojne zachowanie na wypadek, gdyby Sąd odmówił rejestracji. Po ogłoszeniu werdyktu, kilkunastotysięczny pochód przeszedł pod Grób Nieznanego Żołnierza. Tego samego dnia, na zebraniu w SGGW, przedstawiciele wszystkich działających dotąd związków rolników: „Solidarności Wiejskiej”, „Solidarności Chłopskiej” i „Solidarności” uzgodnili, że powołują jeden wspólny NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność Wiejska”. Natomiast obradujące w Rzeszowie plenum KM ZSL poparło „Solidarność Wiejską” i zażądało, aby Stanisław Gućwa zrzekł się mandatu poselskiego, funkcji Marszałka Sejmu PRL oraz wystąpił z kierownictwa ZSL. Zakończyła się trwająca od 27.01. głódówka protestacyjna 11 rolników w kościele św. Józefa w Świdnicy.

Warszawa, 11–12.02. Obrady Sejmu PRL. **General Wojciech Jaruzelski** — premierem. Apel o zaniechanie akcji strajkowych, „o trzy pracowite miesiące — 90 spokojnych dni” (tego samego dnia zatrzymanie przez SB członków MKZ Radom, rewizja, konfiskata powielacza). W exposé premiera budzi niepokój pominięcie stosunku do ruchu zawodowego rolników oraz przesunięcie realizacji ustawy o cenzurze.

Gdańsk, 11–12.02. Obrady Krajowej Komisji Porozumiewawczej. Uchwała poświęcona celom i metodom działania Związku (pełny tekst w poprzednim numerze „BI”). Oświadczenie popierające akcję strajkową studentów Łodzi, Poznania, Warszawy. Wobec powołania nowego rządu, pragnąc wyrazić dobrą wolę, KKP zawiesiła zapowiedzianą na 13.02. akcję strajkową poligrafów: „dzień bez prasy”, dla poparcia postulatów ograniczenia cenzury i dostępu „Solidarności” do środków masowego przekazu.

Suwałki, 12.02. Rozmowy MKZ z władzami wojewódzkimi w sprawie przekazania nowego kompleksu gmachów KW PZPR na

cele społeczne. Uzgodniono przekazanie jednego z gmachów na szkołę. Władze zobowiązały się do przekazania na potrzeby „Służby Zdrowia” kilku lokali poza kompleksem PZPR. MKZ uznał, że proponowany termin przekazania tych lokali (14.02.) nie pozwala na ich dokładne poznanie i przekazała sprawę do KKP.

Giżycko, 14.02. Zebranie przedstawicieli MKZ w Suwałkach i Giżycku. Decyzja o powołaniu wspólnego Regionu Pojezierze NSZZ „Solidarność” z siedzibą w Giżycku, działającego na terenie całego woj. suwalskiego.

Suwałki, 14.02. Wbrew podjętym wcześniej zobowiązaniom w godzinach wieczornych nastąpiło zasiedlenie budynku KW PZPR na cele ustalone przez czynniki partyjne. Zasiedlenia dokonano przy silnej obstawie MO i SB; wyposażenie przewoziły samochody wojskowe.

Wrocław, 14–15.02. Ogólnopolska sesja: „Realizacja porozumień społecznych z 1980”. W toku spotkania powstał projekt ogólnopolskiego systemu przepływu informacji, którego organizację powierzono Biuru Informacyjnemu regionu Mazowsze i MKZ Wrocław.

Warszawa, 15.02. Zebranie Komitetu Wziętych za Przekonania. Postanowiono przedłożyć KKP projekt organizacji zbiegania we wszystkich regionach podpisów pod apelem o uwolnienie więźniów politycznych.

Kraków, 16.02. Delegaci organizacji związkowych największych zakładów regionu oraz MKZ Małopolska, uznały „Robotnika” za pismo współpracujące z NSZZ „Solidarność”.

Gdańsk, 16.02. Prezydium MKZ. Omawiano sprawę Marka Mikołajczyka, pracownika Stoczni Gdańskiej, członka prezydium Komisji Zakładowej. 10.02. cywili osobnicy porwali go do samochodu marki „Nysa”; przez pięć dni był przetrzymywany w zaciemnionej piwnicy, bity i terroryzowany pistoletem; wypytywano go m.in. o członków Prezydium MKZ: Annę Walentynowicz i Bogdanę Borusewicz.

Warszawa, 17.02. Rejestracja Niezależnego Zrzeszenia Studentów po wprowadzeniu autokorekty do Statutu: „...Zrzeszenie w swej działalności opiera się na konstytucji PRL i ratyfikowanych konwencjach międzynarodowych”...

Suwałki, 18.02. Podjęcie rozmów między MKZ Regionu Pojezierze, przedstawicielami KKP (Stanisław Wądołowski), KC PZPR, władzami wojewódzkimi w sprawie zagospodarowania budynku KW PZPR. Ustalono, że wstrzyma się przenoszenie agend KW do nowej siedziby a Urząd Wojewódzki przeanalizuje projekt MKZ innego wykorzystania gmachu.

Łódź, 18.02. Po 28 dniach strajku okupacyjnego na uczelniach łódzkich Międzyuczelniana Komisja Porozumiewawcza i Komisja Międzyresortowa podpisały obszerne porozumienie. Najistotniejsze, załatwione, postulaty studenckie to: zagwarantowanie niezależności uczelni w sprawach naukowych, dydaktycznych i wewnątrzorganizacyjnych; przekazanie kompetencji dotyczących ustalania kształtów i treści programów nauczania radom wydziałowym; przedłużenie okresu studiów do lat pięciu; możliwość swobodnego wyboru dwóch języków obcych w ramach obowiązujących lektoratów; uchylenie do końca maja 1981 uchwały Rady Ministrów o praktykach robotniczych; zniesienie miejsc rektorskich, ministerialnych i miejsc dla prymusów; zmniejszenie

rocznego wymiaru godzin szkolenia wojskowego; poprawę zaopatrzenia uczelni w podręczniki i małą poligrafię, wyjęcie spod kontroli cenzury wszystkich publikacji naukowych i druków wewnątrzuniwersyteckich; gwarancja przyjęcia do pracy naukowców zwolnionych za przekonania polityczne (dotyczy to także studentów). Po podpisaniu porozumienia odwołano okupacyjne strajki i strajki solidarnościowe ze studentami łódzkimi, które — w ostatnich dniach — podjęto na wyższych uczelniach w różnych rejonach kraju (Warszawa, Gdańsk, Kraków, Poznań, Szczecin, Wrocław, Gliwice). Komitet Strajkowy Uniwersytetu Warszawskiego wydał oświadczenie, w którym stwierdza, że nie może uznać za satysfakcjonujące porozumienia z Łodzi, ponieważ zabrakło w nim precyzyjnego określenia terminu realizacji przy wielu punktach. Komitet zarządził jednak przerwanie strajku przekształcając się w Komisję Postrajkową, która będzie czuwać nad właściwą realizacją porozumienia.

Rzeszów, 19.02. Podpisano, kończące wielodniowe rozmowy i trwającą od 2.01. okupację budynku byłego WRZZ, porozumienie między Komitetem Strajkowym, działającym w imieniu Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność Wiejska” MKZ Rzeszów a Komisją Rządową. Podstawową sprawą porozumienia, którego tekst opublikowała codzienna prasa, jest uznanie gospodarstw indywidualnych za trwałe elementy naszej gospodarki narodowej. Podobny dokument podpisano tego samego dnia w Ustrzykach Dolnych. Komitet Strajkowy wspólnie z KKP powołał komisję do stałych kontaktów z rządem w sprawie realizacji porozumienia. Porozumienie w imieniu KKP sygnowali — Lech Wałęsa i Bogdan Lis.

Warszawa, 19.02. W Komitecie d/s Radia i Telewizji podpisano protokół w sprawie ustaleń dotyczących nadawania przez radio i telewizję treści uchwał związkowych, umożliwienia publicznego przedstawiania stanowiska „Solidarności”, realizacji cyklicznych programów publicystycznych, autoryzowania wypowiedzi uczestników programu. Nie osiągnięto porozumienia w sprawie programu „Solidarność” w ramach magazynów związkowych w radio i telewizji.

Pila, 20.02. Od dłuższego czasu prokurator wojewódzki przesłuchuje pracowników drukarni im. Kasprzaka. Przedmiotem śledztwa jest drukowanie biuletynów i ulotek do wewnętrznego użytku „Solidarności”.

Warszawa, 20.02. Przewodniczący MKZ regionu Mazowsze — Zbigniew Bujak został — bez prokuratorskiego nakazu — poddany przeszukaniu na lotnisku Okęcie przez funkcjonariuszy MO. Poddano kontroli stanowiące jego własność dokumenty, pisma, notatki. Prezydium MKZ regionu Mazowsze wystosowało w tej sprawie list do wicepremiera Rakowskiego i ministra Cioska.

Warszawa, 20.02. Zgodnie z komunikatem Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich rzecznik dyscyplinarny oddziału warszawskiego SDP, wszczął postępowanie przeciwko red. Tadeuszowi Samitowskiemu. Jest on autorem dwu szczególnie tendencyjnych reportaży o działalności „Solidarności” w Radomiu i Olsztynie, emitowanych w styczniu w programie telewizyjnym. W reportażach tych — zdaniem rzecznika — Samitowski dopuścił się rażącego naruszenia zasad etyki dziennikarskiej. Rzecznik wystąpił do Sądu Dziennikarskiego o zawieszenie Samitowskiego w prawach członka Stowarzyszenia.

Serwis informacyjny „Mazowsza” i inf. własna Biuletynu — opr. kb

Sekcja NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania zorganizowana w regionie MKZ Białostok zrzesza ponad 3000 członków w około 110 kołach związkowych placówek oświatowych i wychowawczych. Tymczasowa Międzyszkolna Komisja NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania przy MKZ Białostok pracuje od trzech miesięcy, a z każdej większej miejscowości wytypowani są łącznicy do stałych z nią kontaktów.

Praca przebiega jeszcze w warunkach po trosze partyzanckich, bez przydzielonego lokalu i w atmosferze szyskan. W licznych placówkach panuje styl „gluchoprowincjonalny” z naczelnym hasłem „stabilizacji” i „odrabiania strat” (spowodowanych oczywiście przez „Solidarność”?). Odzyskiwanie zaufania odbywa się przez usuwanie nieufnych z pola widzenia i zastraszanie. Jest wiele skarg nie tylko z Sokółki i Bielska Podlaskiego, ale i ze szkół białostockich (np. Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 29 etc.).

Wybory do władz „Solidarność” branży oświaty odłożono do czasu pełnego zorganizowania się kół i komisji oddziałowych. W wielu placówkach dyrektorzy i POP nie dopuścili do zorganizowania się nauczycieli w koła „Solidarność” — nieliczni zdecydowani nauczyciele i wychowawcy — pracownicy oświaty zmuszeni byli przyłączyć się do innych kół. Szkoła Podstawowa nr 29 i Zasadnicza Szkoła Odzieżowa przy ZDD to nie jedyne bastiony starych porządków szermujące hasłem „odnowy”.

7 stycznia 1981 r. przedstawiciele Komisji Międzyszkolnej, spotkali się z Kuratorem E. Kryńskim. Zgłoszono przedstawicieli do kontaktów i współpracy z Kuratorium oraz omówiono podstawy prawne działania NSZZ „Solidarność” sekcji Pracowników Oświaty i Wychowania. Problemem najważniejszym pozostał budżet na rok bieżący. Kurator omówił prowizorium budżetowe i stwierdził, że w zasadzie cała zwiększona pula budżetowa zostanie pochłonięta przez płace, natomiast na budownictwo i remonty oraz rozwój bazy technicznej brak środków. Omówiono też pilną potrzebę budowy nowych szkół podstawowych w nowych osiedlach Białegostoku, adaptacji innych budynków na cele szkolnictwa, a także reaktywowania zlikwidowanych małych szkół wiejskich.

Niepokój budzi fakt, że w skali kraju sprawy środków przydzielanych na rozwój oświaty mają się również źle. 11.02.br. na posiedzeniu Sejmu przedstawiony został projekt budżetu narodowego na 1981 rok, w którym przeznaczona jest na oświatę i wycho-

wanie 4,6 proc. dochodu narodowego do podziału, co daje kwotę o 21 proc. wyższą w stosunku do kwoty z roku 1980.

Niestety przy obecnej pogłębiającej się inflacji sytuacja w oświacie pogorszy się. Regres w dziedzinie oświaty może pociągnąć niepowetowane straty dla naszej kultury i egzystencji narodowej. W okresie międzywojennym Polska wydatkowała na cele oświaty od 14 proc. do 17 proc. budżetu państwa, obecnie kraje rozwijające się wydają powyżej 20 proc. swego dochodu narodowego na oświatę.

W związku z punktem 3 Porozumienia Gdańskiego Ministerstwo Oświaty i Wychowania zobowiązało się do marca br. opracować (przy współudziale „Solidarność”) projekt nowego regulaminu Rady Pedagogicznej, która otrzyma „większą autonomię” i „będzie upoważniona do podejmowania wiążących dla dyrektora szkoły uchwał we wszystkich sprawach związanych z działal-

O rangę białostockiej oświaty

nością szkoły”. Ministerstwo przesłało projekt Kuratorium i w trybie — nazwijmy to — „poufnym” otrzymało uwagi i poprawki. Kurator E. Kryński, 7.I.br. wyjaśnił Międzyszkolnej Komisji NSZZ „Solidarność” w Białymstoku, że projekt Regulaminu Rady Pedagogicznej nie mógł być przez Kuratorium przesłany wszystkim podległym radom pedagogicznym „z braku środków poligraficznych” i z uwagi na krótki „trzydniowy termin”. Nauczyciele i wychowawcy Białostocki wystosowali protest do Ministerstwa z powodu niedemokratycznego wprowadzania w życie Regulaminu Rady Pedagogicznej. Na wniosek Krajowej Komisji Koordynacyjnej zainicjowano ogólnopolską dyskusję, po czym projekt Regulaminu został wydrukowany w „Głosie Nauczycielskim” nr 3 z 18 stycznia 1981 r.

Projektowany Regulamin przy kolegiatności rad pedagogicznych w kierowaniu szkołą, zostawia administracji szkolnej nadal możliwość arbitralnych i jednoosobowych decyzji niezależnie od opinii rady pedagogicznej. Ponadto zamyka on drogę dochodzenia prawdy pojedynczym nauczycielom i

wychowawcom przez związanie ich tajemnicą służbową. Decyzje rady pedagogicznej mogą być zawieszane lub skorygowane przez dyrektora lub kuratora. Co więcej — nauczyciel dochodzący prawdy poza radą pedagogiczną może być zwolniony z pracy w trybie dyscyplinarnym za złamanie tajemnicy służbowej (analogicznie jak aresztowano J. Narożnika za opublikowanie „tajnego” dokumentu). Łamanie prawa nie może być chronione żadną tajemnicą służbową, ani cenzurą!

Na wniosek Krajowej Komisji Koordynacyjnej utworzono w ramach tej Komisji następujące zespoły problemowe: do spraw szkół i zawodów specjalnych, placówek opiekuńczych i resocjalizacyjnych, d/s burs, internatów i świetlic szkolnych, bibliotek, przedszkoli, szkolnictwa zawodowego, młodzieżowych domów kultury, ogródków jordanowskich (podlegających oświacie), d/s międzyszkolnych ośrodków i szkół sportowych oraz artystycznych wszystkich typów, d/s poradni wychowawczo-zawodowych, nowelizacji Karty Praw i Obowiązków Nauczycieli, weryfikacji programów i podręczników, d/s nauczycieli emerytowanych oraz nie pracujących zawodowo, d/s pracowników administracji i obsługi i in. W Białymstoku utworzono zespół problemowy d/s kultury fizycznej przy I LO i d/s bibliotek szkolnych przy III LO.

Pilny postulat zmiany programów i podręczników szkolnych z zakresu historii, wychowania obywatelskiego i języka polskiego, podyktowany jest potrzebą odświeżenia wszystkich treści nauczania, a szczególnie historii ojczystej.

Oświata Białostocka ze względu na „zapóźnienie” naszego regionu musi szczególnie aktywnie uczestniczyć w projektowanej reformie. Wzory i pomoc trzeba czerpać z ośrodków przodujących i KKK. Od września 1980 roku działa Komisja Pracowników Nauki i Oświaty Wybrzeża NSZZ „Solidarność” z siedzibą: Rektorat UG, Gdańsk—Oliwa ul. Bażyńskiego. Celem powołanej Komisji jest wymiana informacji między pracownikami szkół wyższych, średnich i podstawowych. Spotkania odbywają się w/w siedzibie w każdy wtorek o godz. 15.30. Również środowisko akademickie Białegostoku konsoliduje się w sposób uchwytny; powstaje wspólny międzyuczelniany biuletyn etc. Szkoły nieakademickie i oświata niższego szczebla winny wzorem Gdańska utworzyć wspólną Komisję we wszystkich pionach oświaty.

R. Koper

KOMUNIKAT

Informujemy, że powołano komisję mieszaną przedstawicieli MKZ NSZZ „Solidarność” regionu Białostok i przedstawicieli administracji do zbadania spraw osób zwolnionych z pracy w regionie za udział w strajkach 1970 i 1976 r. i do ustalenia stosownych odszkodowań. Osoby zainteresowane winny się zgłosić z dokumentami dotyczącymi zwolnienia do MKZ Białostok, ul. Nowotki w terminie do 21.03.1981.

Czy podpisałeś już apel skierowany do Sejmu PRL domagający się wolności dla osób więzionych za przekonania? Organizacje związkowe prosimy o składowanie podpisanego przez członków apelu w siedzibie MKZ Białostok.

Prawnicy w MKZ

Duże zapotrzebowanie społeczne na nieodpłatne usługi prawne zmusza MKZ do utworzenia Poradni Prawnej dla społeczeństwa, której praca opierać się będzie na społecznym udziale radców prawnych, referentów prawnych, aplikantów itp. oraz prawników będących na emeryturze.

Miejscem działania Sekcji będzie MKZ jak również zakłady pracy. Zakres działania Sekcji obejmować będzie zagadnienia prawa pracy oraz interpretowanie tych zagadnień w świetle obowiązujących ustaw.

Wykonywanie tych zadań przez członków Sekcji Radców Prawnych będzie nieodpłatne. W związku z powyższym MKZ apeluje

do wszystkich członków „Solidarność” posiadających wykształcenie prawnicze, zarówno pracujących jak i będących na emeryturze o zgłaszanie swego uczestnictwa do Sekcji.

Każda udzielona pomoc ludziom potrzebującym toruje im drogę do lepszego życia i szczęścia.

W związku z powyższym zaprasza się chętnych na pierwsze zebranie organizacyjne Sekcji, które odbędzie się dnia 20 marca 1981 r. o godz. 17.00 w MKZ Białostok, ul. Nowotki 13.

Jak nas traktują

Zespół Analiz Bieżących przedstawia opracowanie dr Barbary Kryszk na temat norm żywnościowych, potrzebnych człowiekowi. Normy te, opracowane przez Zakład Higieny Żywności Państwowego Zakładu Higieny, zostały zatwierdzone przez Rząd (Dz. Urzędowy Min. Zdrowia i Opieki Społecznej 24.IX.1974 r.). Prosimy o porównanie tych norm z projektem rządowego podziału żywności na kartki, zwłaszcza jeżeli chodzi o dzieci i młodzież. Zwracamy uwagę, że normy mięsa w/g Zakładu Higieny Żywności są w mięsie czystym — bez kości. Przydziały więc musiałyby być wyższe o procent przypadający na kości, tłuszcze i inne dodatki znajdujące się zwłaszcza w wędlinach.

Zwracamy uwagę na fakt, że opinia Krajowej Konferencji NSZZ „Solidarność” (26, 27.01.1981 r.) do spraw żywności nie została w ogóle uwzględniona, natomiast w komunikacie prasowym przedstawiono sprawę w ten sposób, że ogłoszony projekt jest wynikiem konsultacji z „Solidarnością”.

Ponowna propozycja Urzędu Rady Ministrów racjonowania mięsa i drobiu oraz masła w dalszym ciągu wykazuje daleko idące rozbieżności co do wysokości racji proponowanych z racjami fizjologicznymi, opracowanymi przez Zakład Higieny Żywności Państwowego Zakładu Higieny.

Problem reglamentacji mięsa i jego przetworów był rozpatrywany w Porozumieniu Gdańskim, w którym znalazł wyraz w punktach 10, 11 i 13 w następującym brzmieniu: „Zostanie dokonana poprawa zaopatrzenia ludności w mięso od 31.XII.1980 r. w wyniku między innymi zwiększenia opłacalności produkcji rolnej, ograniczenia do niezbędnego minimum eksportu mięsa i dodatkowego importu mięsa. Równocześnie w tym samym terminie przedstawiony zostanie program poprawy zaopatrzenia ludności w mięso z uwzględnieniem ewentualnej możliwości wprowadzenia systemu kartkowego”.

Do chwili obecnej nie widać poprawy zaopatrzenia ludności w mięso i jego przetwory. Zaopatrzenie we wszystkie produkty zawierające białko jest katastrofalne. Dlatego sprawa wyżywienia staje się zasadniczym problemem całej Polski. O ile problem ten mają złagodzić kartki, muszą one zapewnić minimum biologicznego zabezpieczenia określonego przez ZHŻ PZH. Należy przy tym wyraźnie określić przewidywany okres racjonowania — jego brak nie sprzyja uspokojeniu nastrojów społecznych. Rozumie się, że ustalenie norm na kartki w/g minimum biologicznego obejmie wszystkich obywateli PRL. Tym samym zniknie problem mniejszego przydziału mięsa i jego przetworów oraz masła dla rolników i chłoporobotników oraz osób niepracujących. Samozaopatrzenie się rolników i chłoporobotników może przyczynić się do zmniejszenia mięsa w skupie a tym samym do dalszego pogorszenia rynku. Trzeba się też liczyć z możliwością rezygnacji części chłoporobotników z pracy w przemyśle, co chyba nie zawsze jest korzystne?!

Nie ma też żadnego uzasadnienia prawnego ani moralnego do odbierania prawa do nabywania minimum pożywienia osobom niepracującym, tym bardziej, że nie wszyscy niepracujący „uchylają się od pracy”.

Grupy ludności	Białko (w g) Ogółem Zwie- rzące	Mięso (kg/mies.)
MĘŻCZYŹNI		
Zajęcia siedzące	75 25—50	3750—7500
umiarkowane prace	85 28—55	4200—8250

ciężka praca	95	30—60	4500—9000
bardzo ciężka praca	100	35—65	5250—9750
KOBIETY			
Zajęcia siedzące	70	23—46	3450—6900
umiarkowane prace	80	27—53	4050—7950
ciężkie prace	90	30—40	4500—6000
ciężarne	95	35—45	5250—6750
karmiące	110	35—50	5250—7500
DZIECI			
1—3 lat	45	25—35	3750—5250
4—6 lat	50	30—40	4500—6000
7—9 lat	65	35—45	5250—6500
10—12 lat	75	35—50	5250—7500
DZIEWCZĘTA			
13—15 lat	85	40—55	6000—8250
16—20 lat	80	40—55	6000—8250
CHŁOPCY			
13—15 lat	95	45—60	6750—9000
16—20 lat	100	50—65	7500—9750
STARSI			
(ponad 65 lat)	65	30—40	4500—6000

Proponowana ilość masła tj. 6 kg na rok co daje 16,5 g masła dziennie jest katastrofalna.

Normy masła muszą wynosić:

Grupy ludności	Ilość masła w kg na rok
dzieci od 0 do 3 lat	7 kg

dzieci od 4 do 15 lat	12 kg
młodzież od 16 do 20 lat	14,4 kg
mężczyźni umiarkowanie	
ciężko pracujący	10,8 kg
mężczyźni ciężko pracujący	
fizycznie	12,6 kg
kobiety umiarkowanie	
ciężko pracujące fizycznie	10,8 kg

To wszystko nie wymagałoby żadnego komentarza, gdyby nie fakt ciągłego zwiększania eksportu mięsa i tłuszczów za granicę kosztem życia społeczeństwa. Odbywa się to na zasadzie starej metody ukrywania prawdy przed własnym narodem, za pomocą nie tylko cenzury... Po prostu ukrywa się wszelkie machinacje, a winę zwała się na polskich rolników i aurę...

Jeśli chodzi o nasz region Białostoczczyzny, to wszyscy wiedzą, że jego społeczeństwo otrzymywało dotąd najmniejszą w kraju podaż mięsa, ale za to ceny były i są najwyższe... Natomiast zupełnie odwrotnie przedstawia się sytuacja dostaw masy mięsnej przez naszych rolników! Mówią o tym informacje przekazywane z Zakładów Mięsnych.

W dniu 19 bm. otrzymaliśmy m.in. wiadomość z Gdyni o wysyłce przez nasze Zakłady Mięsne 21 ton mrożonego mięsa do Grecji. No cóż, bezczelność nie ma granic w traktowaniu ludzi pracy.

opracował T. M.

Biuletyn informacyjny MKZ NSZZ „Solidarność” w Białymstoku służy do użytku wewnętrznego, przeznaczony jest jako materiał organizacyjno-informacyjny dla Zakładowych Komisji NSZZ „Solidarność”. Redaguje kolegium: Krzysztof Burek, Roman Koper, Tadeusz Masłowiecki — red. naczelny, Zofia Lewicka-Pezowicz.

Adres redakcji: Białystok, ul. Nowotki 13, pokój 211, tel. 366—55.

Druk: B.Z.Graf. Zam. 364/81. Nakład 10.000 egz.